

280
Τζετώ.
Νά μή κατέβ' ὁ Δούναβης καὶ πάρει τὰ γιοφύρια
καὶ πάγει κάτου σὲ τσαροὶ μέσα σὲ μπεζεστένι ²⁾ : *Εὐχαριστοῦμεν ἡμεῖς τὸν Δούναβη*
νά πάρη χτένι καὶ γυαλί ³⁾ καὶ πάρη συρματένια
σκουλαρίκια τρίκλωνα μὲ τὶς γυαλοφεγγίτοι
5 καὶ σκαρλατένια ⁴⁾ κουμπατιά ⁵⁾ νά στείλ' τὴν ἄρβωνιά του ⁶⁾. *«Θρακικά», 1939, σ. 101*

— 2) Λ. Τ. 'Αγορά θολόκτιστη' τὴ νύχτα γιὰ ἀσφάλεια ἔκλειναν οἱ πόρτες. Στὸ μπεζεστένι πουλοῦσαν πράγματα ἀξίας. — 3) Καθρέφτη. — 4) Κόκκινα. — 5) Παπούτσια. — 6) 'Αρβωνιαστική.

328 *)

Τζετώ.

Το θάνατο

Ὁ Χάρος κι' ὁ βελός

197-8

Στὸ στόμα τοῦ πεθαμμένου ἔβαζαν τὸν βολό ²⁾ γιὰ νά δόσ' στὸν ἄγγελο καὶ περάσ' τὸ γιοφύρι. Ὅποιος ἦταν δίκαιος περνοῦσε εὐκόλα τῆς Τρίχας τὸ γιοφύρι κι' ὅποιος ἦτανε κριματισμένος ἔπεφτε στὸν Τούνα ³⁾.

Σ' ἓνα οἱ δικοὶ δὲν ἔβαλαν τὸ πέραντο κι' ὁ Χάρος τὸν εἶπε :

Ποῦ εἶναι τὸ ναυλό σου νά δόσης καὶ περάσης ;

— Ἄφσε με νά πάγω σπιτί μου, νά πάγω καὶ στό φέρω.

— Ἐγὼ μ' αὐτὸ τὸ ρόπαλο καμμιὰ θὰ σὲ κτυπήσω,
τὸ μαῦρό σου τὸ καύκαλο σὲ τρίμματα θὰ τρίψω.

5 Εἶδες κανένα νά ἐρτῇ ἀπὸ τῆς γῆς τὰ μέρη,

χωρὶς βολὸ στὸ στόμα του, νά πάγῃ νά τὸν φέρῃ.

*) «Θρακικά», 1929. Τόμ. Β' σ. 132. — 2) Καὶ πέραντρο, ἐβαζαν ἀσημένιο νόμισμα. — 3) Δούναβη.

Μνηστέρη

329 *)

«Θρακικά», 1929, σ. 134-6

198

Στὴ Τζετώ τὸν νεκρὸ μοιρολογούσανε σπιτικοὶ καὶ ξένοι, κάθουνταν γύρω στὸ νεκροκράβατο πέντε δέκα ἀπὸ δῶ καὶ πέντε δέκα ἀπὸ κεῖ λέγανε τὰ μοιρολόγια καὶ τὸν ἔκλαιγαν.

Θελεῖτε δένδρ' ἀνθίσετε, θελεῖτε μὴν ἀνθῆτε,

θελεῖτε κάνετε καρπὸ ἑφτά φορές τὸν χρόνο,

μὴτ' ἔρχουμαι, μὴτε παύω, μὴτε στήν πόρτα μ' μπαίνω.

Πηγαίνω, φίλ' μου, κλάψετε καὶ σεῖς ὀχτροὶ μ' χαρῆτε

5 καὶ σεῖς παρὰθυράκια μου σφικτὰ μανταλωθῆτε.

374

Τζετώ.

Πιριμλακί

217

Ἐνα χρόνο κ' ἓνα μῆνα

ἔκαμν' ἓνα πάσμα νῆμα,

κι' ἔβαλε καὶ τράκα ¹⁾ τράκα

κι' ἔκαμε τὸν ἄνδρα τς βράκα,

5 κ' ἔλειπε ἡ μιὰ ἡ σέλα

καὶ τὰ δυὸ τὰ βρακοπόδια

καὶ κεῖνος ἀπὸ τῆ χαρά του,

πέφτ' καὶ σπάνει τὰ πλευρά του. 1) Ἀργαλειό.

380

Τζετώ.

Τοῦ Τριμλακί ὁ Τζετώ

219-220

Κάμν' οἱ τσαγανὸς ντουγιούνι
καὶ καλνοὺν τὴν πλάση οὔλη
καὶ παντρεύουν τὴν Μαλάμω
καὶ τὴν δόσανε τὸν Γιάννη

5 πῶχει σοῦγλα καὶ τηγάνι
καὶ τὴν δόσαν ἄρραβῶνα,
τὴν παλῆα τὴν βρακοζῶνα
καὶ τὴν δόσανε προικιά
ἓνα κόσκινο κουκιὰ

10 καὶ τὴν δόσανε χουλιάρια
τῆς χελώνας τὰ νυχούδια
καὶ τὴν δόσανε σεντοῦκα

τῆς χελώνας τὴν καβοῦκα
καὶ τὴν δόσανε ἀμπέλι
15 ποὺ λαγὸς δὲν χωρ' νά μπαίνει.
Μὰ καλέσανε καὶ μένα
καὶ δὲν θέλησα νά πάγω,
ἄκουσα τὸ τσάγκρου τσοῦγκρα
κ' ἔκανα καρδιά καὶ πῆγα.
20 Βρίσκω λῦκο ποὺ χορεύει,
ἄλεπού ποὺ μαγερεύει,
βρίσκω πῆττα στὸ πλαστήρι
καὶ κρασί μέσ' τὸ πλυντήρι.
Βρίσκω τὸν λαγὸ ποὺ πῆδα,

(αὐτοῦ τοῦ)

Παιρνούλη Διδάσκου
c. 48

118
Πουγουνι
καί στομί,
δυό τρυπιά,
δυό φεγγιά,
5 δυό γαϊτάνια
κούτουπος
κέφαλος.

ΤΖΕΔΩ

118

Τζετώ.

Πουγουνι
καί στομί,
δυό τρυπιά,
δυό φεγγιά,
5 δυό γαϊτάνια
κούτουπος
κέφαλος.

Τραγουλάκι Αφίτου
c. 53

230

Τζετώ.

Συλλογισμένη σέ θωρῶ, κάνω νά σέ ρωτήσω,
ἂν εἶσαι ἀπό τόν ἔρωτα νά σέ παρηγορήσω.
— Ποῦ ξέρεις σὺ διαβόλου γιέ, τὴν πίκρα τῆ δική μου,
ποὺ κόβετε ἡ ὄρεξη μ' καὶ τρέμει τὸ κορμὶ μου;

244

Τζετώ.

c. 90

Μήνυσε τὸ χελιδόνι νά τὸ κάνω μιὰ φωλιά,
στὸ Βοριά τὰ παραθύρια καὶ στὸ Νότο τὸν ὄντα !),
Στοῦ Βοριά τὰ παραθύρια στρώσέ με νά κοιμηθῶ,
βάλε με καὶ μαξιλάρι ἄσπρο καὶ φερμπλωτό
5 καὶ στήν ἄκρη νάχη μάρκα καὶ στή μέση σὺ καὶ γώ.

413

Τζετώ.

Χαριτωμένη
c. 247

Ο θάνατος τοῦ Διγενῆ.

Ἐψές βράδυν ἐπέρασεν ὁ Χάροντας πὸ κάτω
κι' ἄκσε μαῦρα δάκρυα καὶ μαῦρα μοιρολόγια
κι' εἶδε τὸ νιό ψυχομαχεῖ καὶ βαρ' ἀναστενάζει.
Ὁ Διγενῆς ψυχομαχεῖ καὶ ἡ γῆς τὸν ἐτρομάζει
5 κ' ἡ πλάκα ἀνετρίχιασε πῶς θά τὸν ἐσκεπάσει.

c. 380

(σὺν χιμ.)

γ. πρ. α.

χρ. μιν
αὐτὸν

25 τὸ τσακάλι λαλεῖ τὴν λύρα
τὸ ἀτσίδι τὴν φλογέρα
καὶ σκαντζόχερος ὁ ρήγας
τράβαγε χορὸ γαϊτάνι.
Πῶς πηδάει καὶ ρίχνετε!
30 καὶ στὸν πρῶτο γυρισμὸ του
τὴν χελῶνα κάνει μάτι.
Ἡ χελῶνα δὲν τὸ δέχθηκε
καὶ τὸ φερετζέ της βάζει
καὶ στὸν μεχκεμέ πηγαίνει.

35 Κάνει σελάμι τις ἀγάδες
καὶ μετάνοιες τις παπάδες.
— Τί θέλεις κόρη μ', τὴν ρωτοῦνε.
— Ὁ σκαντζόχερος ὁ ρήγας
πῶς μὲ ἔκαμε τὸ μάτι,
40 τ' εἶν' αὐτὸ ὁποῦ τραβοῦσα,
ἀπ' αὐτὸν τὸν τσελεμπάκο!
— Ἄντρα ἤθελες κόρη μου,
πάρ' τονα καὶ κάτσε κάτω.

Παφλαχόπουλος

374

Τζετώ.

c. 217

Ἐνα χρόνο κ' ἕνα μῆνα
ἔκαμν' ἕνα πάσμα νῆμα,
κι' ἔβαλε καὶ τράκα !) τράκα
κι' ἔκαμε τὸν ἄνδρα τς βράκα,
5 κ' ἔλειπε ἡ μιὰ ἡ σέλα
καὶ τὰ δυὸ τὰ βρακοπόδια
καὶ κεῖνος ἀπὸ τῆ χαρὰ του,
πέφτ' καὶ σπάνει τὰ πλευρά του.